

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914 FEBRUÁR 8.

6 SZÁM.

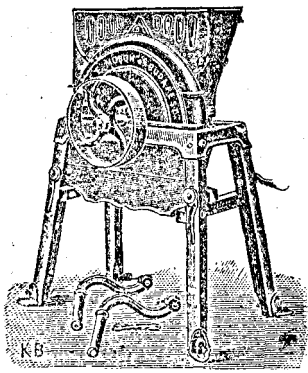
„KÜHNE“

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállit uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

mezőgazdasági gépet.

Idénygépek: szecskavágók, répavágók, hengeres-, tárcsás- és kövesdarálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeri szártépők, gyök-mosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmányberendezések

a legmodernebb kivitelben.

— Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor
az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

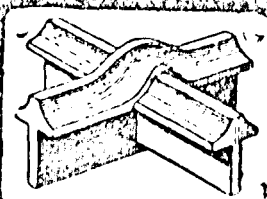
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szab.

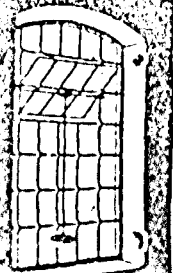
„Köpplinger“-rendszerű Idomvasadlakok

a legjobbak és a legolcsóbbak

Egyedüli gyártó — készletben és külön gyártással díjtalanul mindenütt

vaszerkezeti idomvasadlakok gyártása

Lepter János Budapest, X., Asztalos-Sandor utca 16.

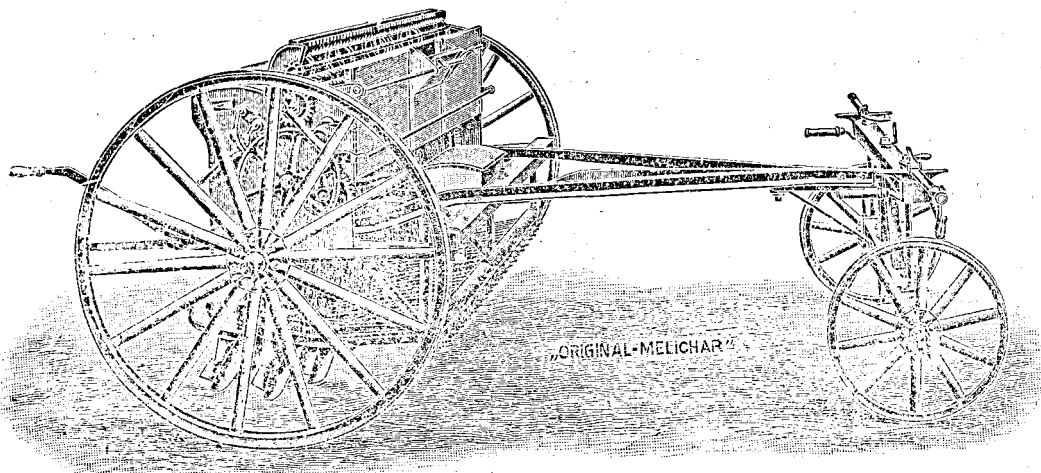

Többet termelhet!! **IMPERATOR**

az eredeti „MELICHAR“ gyártmányu mütrágyaszóróval egyesített sorbatrágyázó- és sorbavetőgéppel. A terméstöbblet az „IMPERATOR“ vetőgéppel holdanként 200—400 kilogramm; dacára annak, hogy mütrágyában 30—50% megtakarítás érhető el.

Tessék állandó gépkiallításunkat megtekinteni!

Ezer referencia!

Ezer referencia!

Ovakodjunk utánzatoktól!

A „MELICHAR“-féle „IDEÁL“ répavetőgépek

mütrágyaszóróval egyesítve. **30%^o-kal** nagyobb termést eredményeznek — Több ezer darab ily gép van már hazánkban — általános megalégedésre munkában!

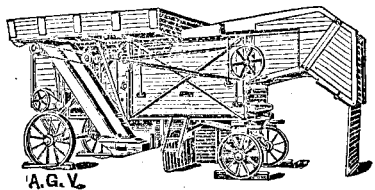
Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**, Budapest, VI., Teréz-körut 26

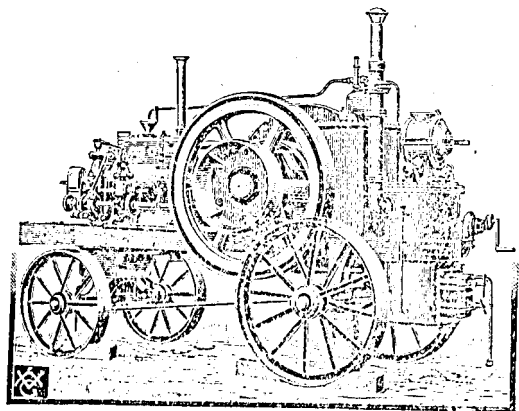
Fióktelep: Wien, III., Löwengasse 37.

Az állami gépgyár gyártmányai:

Acélkeretü golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

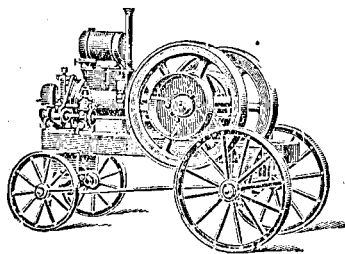
Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
Könnyű kezelés!
Faszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb 480 gramm.
Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerü szab.

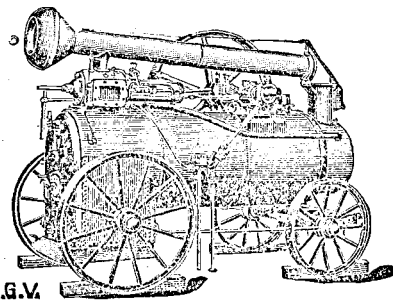
NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
Könnyű kezelés!
Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

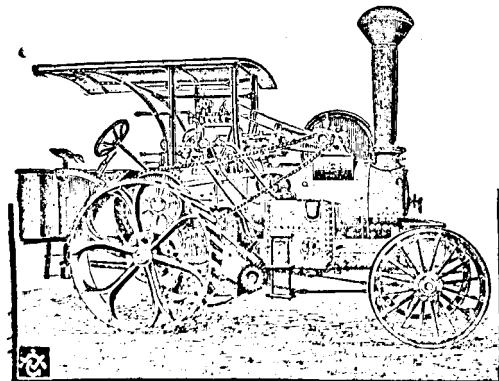
Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmeztakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és szántásra alkalmasak.

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és mütrágya szóróval kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekék. Tárçasboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szivesen küld

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körut 32. Fióktelepek: Nagyvárad, Debrecen, Temesvár

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 156.

Kérjük az előfizetések megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Téli aratás.	61
Országos vámpolitikai gazdagylés Pozsonyban. Rövid utmutatás a burgonya termesztésére. Gds- pár József.	61 63
Kisebb szakközlemények:	
Patkányirtás.	65
Egyleti élet.	65
Kormányintézkedések.	65
Vegyes közlemények.	65
Hirdetések.	

Téli aratás.

Telve a hivatalos lap közgyűlési meghívókkal. Tellenek a lapok közgazdasági rovatai mérlegekkel, közgyűlési tudósításokkal, melyek hűségesen beszámolnak arról, hogy a milliomos pénzvállalatok alaptőkéi a mult esztendőben mennyit jövedelmeztek és mindennek függelékül ott van a tájékoztató a részvényesek számára, hogy szelvényeiket mikor, hol és milyen összegekkel válthatják be.

Azt hittük, hogy annak az általános depresszióknak, amely uralkodott az egész mult esztendő folyamán, nyomá lesz a mérlegekben és az osztalék-megállapításokban. Gondoltuk, hogy annyi gazdasági existencia több és kevesebb diszszel történt temetésének mégis meglátjuk a hatását a bank és takarékpénztári mérlegekben.

Semmi ilyen kellemetlen látványosságot nem nyujtanak a pénzügyi mérlegek. A t. részvényesek semmiféle temetkezési költségben részt nem kénytelenek vállalni, a belátó, körültekintő igazgatóságok gondoskodtak lefoylt évi munkásságok során arról, hogy mint mindenkor ma is babér övezze a pénz őrzésében verejtékező homlokukat.

Ha ennek az országnak a gazdasági állapotait a pénzügyi intézetek most közkezen forgó mérlegeiből kellene megítelnünk, köteleességünk volna megállapítani, hogy

igazán tejjel és mézzel folyó ország ez a mienk. Harminc-negyven százalékos bank és takarékpénztári osztalék igazán nem tartozik a ritkaságok közé. Mindennapos a husz és harminc százalék között ingadozó nyereség, a minek a jelentőségét tulajdonképpen csak akkor értékelhetjük, ha figyelembe vesszük, hogy a busásan dotált részvényesek mellett elrejtetnek a jövedelmek a tartalékolás és a nyereség elővitel spanyolfalai mögé.

Ez a bank és ez a takarékpénztári rendszer csakugyan felér minden esztendőben egy-egy rablóhadjárattal. Tresorok mögül intéztetnek a hadjáratok a közönség ellen. Párnázott igazgatói termekben határozatnak azok a manőverek, amelyek nem a tőke természetes gyümölcsötetéséből kifolyólag határozzák el egy-egy intézet üzleti programját, hanem élnek az alkalommal, kihasználják a szorultságot, befelé nagy termelést produkálnak, kifelé pedig nem törődnek azzal, hogy az a mesterségesen felcsigázott nyereség kifelé milyen óriási károkkal jár. A háborus időkben, mint ősszel a légy, ugy hullott a kereskedelmi és ipari existencia. A esöd olyan gyakori volt, amilyen rendezett gazdasági viszonyok között a váltóvátolás. Amikor legnagyobb volt a gazdasági veszedelem, akkor volt a magyarországi pénzügyi világ legelzárkózottabb. Segítség a bajban vergődő gazdasági existenciák számára kapható sehol sem volt. Minden intézet a merev elzárkózás kényelmes politikáját követte. Egyedüli gond az volt, hogy minden pénzügyi intézet, amelyik valami összeköttetésben volt egyik-másik tengődő céggel, vagy kisebb intézettel, biztosítsa a maga követelését. A bankügyészek, jogtanácsosok teljes fegyverzettel állottak készenléti állapotban. Amit csak a magyar igazságszolgáltatás csak megadhatott az erősebb jogainak a védelmére, az mind rendelkezésre állott.

Ilyen viszonyok mellett keletkeztek a mérlegek, amelyekben örömmük van a részvényeseknek, de amelyekből nem lehet konstruálni a magyar közgazdasági élet igazi egészségét. Az a pénzerő, amely ma csakis mint a kamatjövedelem minél

inkább feszíthető forrása, valamivel realisabb, valamivel önzetlenebb pénzügyi politika mellett többet jövedelmezhetne az országnak, többet a termelésnek, többet a kereskedelemnek.

Hanem ehhez az önzetlenség magasabb mértéke volna szükséges, mint a minő most hevti intézeteink vezető egyéniségeinek kebleit.

Nem csak a téli aratásra kellene gondolni ezeknek az intézeteknek, hanem arra is, hogy az aratást megelőző munka igazán a magyar közgazdaság javára váljon. Kellene, hogy ne csak a kamatjövedelem legyen forrása a mérlegbeli nyereségeknek, hanem alkotó, teremtő munka iránt való vágyakozás hevitse azokat a pénzügyi kapacitásokat, akik mai összes tevékenységüket abban meritik ki, hogy éppen csak a kamatjövedelemből almentálják a tőkét, mely gondjaikra van bízva.

Persze több körültekintéssel, fáradtsággal jár a nagyobb szabású pénzügyi munka, mint az, amelynek tradíciói meggyökeresedtek és ma ugy szerepelnek, mintha az ezektől való eltérés összedöntene a magyar pénzügyvilágot, amely ebben a munkásságában nem egyéb, mint a nadjani egyéni uzsora leplezése a társulási intézmények garanciális örvé alatt.

Országos vámpolitikai gazdagylés Pozsonyban.

A Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ kezdésére az O. M. G. E. ugyis mint a G. E. O. Sz. Központja, karöltve a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesülettel, kedden délelőtt országos vámpolitikai gazdagylést tartott Pozsonyban. A gyűlés jelentőségét nagyban emeli az a körülmény, hogy ugy az osztrák, mint a német mezőgazdasági szervezetek kitünőségei és mintegy ötvenhatvan osztrák és német gazda is résztvett azon.

Rubinek Gyula a gyűlés főelőadója a jövő vámpolitikájának főbb irányelveiről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást, melyben utalván a legutóbbi pénzügyi és gazdasági válságra s az azt

Szuperfoszfát, Thomassalak, chilisalétrom stb. műtrágya-féléket
a legelőnyösebben és legmegbízhatóbban a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám
szerezhetünk be.

gető európai zürzavarra, melynek viszonylag Magyarország és Ausztria vallották legnagyobb kárát, megállapítja, hogy a gazdasági életünket megingató nagy válságban a bankok és a kiscgazda közönség tartották fenn az egyensúlyt. Felmerül a kérdés, honnan vette a magyar kiscgazda ezt az új értékek termelésére képesítő, ezt az új gazdasági válsággal szemben ellenállóvá tevő, ezt a gazdasági életünk és hitelünk legbiztosabb alapját szolgáltató erőt? Semmi egyébből, mint a mezőgazdasági vámvédelemből, amit fényesen igazol egyebek közt az a körülmény is, hogy a jelenlegi hathatós agrári védelem első hat évében száz százalékkal emelkedett az ország takarékbetét állománya.

Beszédében a jövőben követendő vámpolitikánk irányelveit megállapítva, előadása végén a következő határozati javaslatot terjesztette be és ajánlotta elfogadásra:

Mondja ki a pozsonyi országos gazdaggyűlés, hogy:

1. Az 1906. évvel életbe lépett vámpolitika, mely a nemzeti munka és termelés egyenlő és hatályos védelmének szilárd alapján épült fel, beváltotta azon reményeket, amelyeket annak érvényesüléséhez úgy a mezőgazdasági, mint az ipari érdekek szempontjából fűztünk, a mennyiben a hazai fogyasztásnak elsősorban a hazai termelés részére való biztosításával a jólét, és a vagyonszerzés általában és így ama rétegekben is, amelyek a mezőgazdasággal közvetlen érdekeltségben nem állanak, úgy Magyarországon, mint Ausztriában emelkedett.

2. Ennek a védővamos politikának köszönhető nagyrészt, hogy az általános gazdasági válság, amely egész Európa gazdasági életét, de különösen a mi gazdasági fejlődésünket súlyosan érintette, katasztrófális jellegét nem öltött s hogy épp a mezőgazdaság volt az, mely e válságos időkben gazdasági életünk legértékesebb támaszának bizonyult.

3. A mi vámpolitikánk alakulására befolyással bíró országok a mienkhez hasonló kedvező tapasztalatok alapján minden jel szerint a védővamos irányzatot jövő vámpolitikájukban fenntartani célozzák, amely körülmény csak megerősít ama hitünkben és meggyőződésünkben, hogy az 1917. évet követő vámpolitikai időszakban is — kiindulva a jövőben nem csökkenthető mai vámvédelemből és az ugyancsak elengedhetetlen állatkisérő háborus veszedelmekkel fenye-

egészségügyi oltalomból — ugyancsak a nemzeti munka és termelés védelme alapján kell vámpolitikánkat felépíteni.

4. Reméljük és elvárjuk, hogy akkor, amikor úgy mint a múltban, a jövőre nézve is az iparnak ugyanazt a hatályos védelmet hajlandók vagyunk megadni, mint a melyet a mezőgazdaság részére követelünk, úgy a magyar, mint az osztrák ipari körök részéről ez a jogosult törekvésünk lojális fogadtatásra és támogatásra talált.

5. Mert ha feltevésünkben, csalódnánk, úgy a magyar gazdaközönség a legnagyobb határozottsággal és komolysággal foglalna állást gazdasági ügyeinknek önálló alapon való berendezése mellett, mert egyáltalán nem hajlandók, de nem is képes az ipari védővamos terhet megfelelő mezőgazdasági védővamos nélkül elviselni.

6. Támaszkodva ama kedvező tapasztalatokra, melyeket a magyar és osztrák gazdák a vámpolitikai együttműködés terén a múltban szereztek, a gazdaggyűlés a cél érdekében feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a magyar és osztrák gazdaságszociális két vámpolitikai központja a jövő vámpolitikáját érintő kérdésekben ne csak állandó érintkezést tartson fenn, hanem mindazon, a magyar és osztrák gazdaságszociális részéről az új vászszereződés, az új általános vámtarifa és az ez alapon kötendő kereskedelmi szerződésekkel szemben támasztható követelések tekintetében egységes alapra helyezkedjék és pedig nemcsak az irányelvek, de lehetőleg a részletek tekintetében is.

7. Az 1917-ig követendő vámpolitika tekintetében kijelenti a pozsonyi gazdaggyűlés, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nagygyűlésének múlt évi december hó 8-án hozott határozata értelmében, mely szerint a magyar mezőgazdaság a jelenlegi vámvédelmet és állategészségügyi oltalmat nem nélkülözheti, változatlan hűséggel ragaszkodik a minimális vámokhoz, az őrlési forgalomnak a kiegyezés tartamára biztosított tilalmához, a levágott állapotban Balkánról behozható állati létszám megállapított összkontingenséhez, nemkülönben az élő állatbehozatal és átvitel tilalmának fenntartásához.

A Rubinek Gyula előadását követő lecsillapulás után Darányi Ignác állott fel szólásra. Magáévá teszi teljes egészében Rubinek Gyula határozati javaslatát, azonban nem zárkózik fel az elől, hogy a Bulgáriá-

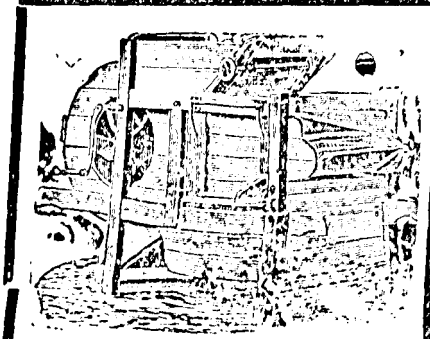
ban kitört keleti marhavészre fel ne hívja nyomatókusan a gazdaggyűlés figyelmét. A vész ellen való védekezés szempontjából az eddig fogantatott kormányintézkedéseket nem tartja elegendőknek. Épp ezért részletes megokolás kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Szembem a Bulgáriában kitört keleti marhavésszel azon kormányintézkedést, mely szerint csak Bulgária záratott el és az is hiányosan, a nagygyűlés kielégítőnek nem tartja, hanem szükségesnek tartja, hogy az egész balkáni terület, névszerint Törökországon kívül Szerbia, Románia, Görögország is az állatok, állati termékek és ragályfogó tárgyak behozatala tekintetében a legszigorúbban elzárassék; különösen fontosnak tartja, hogy ezen eljárás Montenegróra is kiterjesztessék és az élőállat behozatal a catarói öbölbe azonnal beszüntettessék.

A határcsempészet megakadályozására a bárcás legeltetés törvényes tilalmával kapcsolatban és egyébként fogantatott intézkedéseket teljesen hatálytalanoknak találja és e részben megfelelő katonai erő kirendelése mellett a legmesszebbmenő és semmi áldozattól vissza nem riadó gyökeres intézkedéseket úgy a magyar, valamint az osztrák határra, nemkülönben Bosznia és Hercegovinának a Balkán államokkal érintkező határaitra is a legégetőbb szükségnek tartja.

Mindezek végrehajtására — a kormány nagy felelősségére utalással — a nagygyűlés elhatározza, hogy a földművelésügyi miniszter urat táviratilag felkéri és a nagygyűlés ezen határozatának biztosabb fogantatására országos mozgalmat indít az osztrák gazdaságszociális testületek jelenlevő képviselőit pedig felkéri, hogy ugyanezen határozatok Ausztria részéről is parallel érvényesítésére a megfelelő lépéseket az illetékes helyen tegyék meg.

Darányi Ignác nagyhatású magyar és német nyelven tartott előadása és előterjesztett határozati javaslata után *Ottlyk* Iván államtitkár kért szót. Nem vitatja a keleti államokban dúló állati betegségek ellen való védekezés jogosultságát s kijelenti, hogy a földművelésügyi kormány tudatában van annak, hogy a fokozott védekezésre szükség van. A keleti marhavésszel kapcsolatban az osztrák kormányval egyetértve elrendelték a legszigorúbb intézkedéseket. Így a többek között Török- és Görögország ellen szigorított határzárt rendszeresítettek. — Tervbe van véve, hogy Montenegró ellen

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR“ rostát

sziveskedjék **árlégyzék**et kérni amellyel több oldalu anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32

is elrendelik, de tekintettel arra, hogy Montenegro a keleti marhavészszel fertőzött területtől messze esik és Cattaro élelmezése nagy akadályokba ütköznék, egyelőre a háttárazárt nem rendelik el. A földművelésügyi kormány szakértői a helyszínén vannak s tanulmányozzák a marhavészt. Amint azok az említett területeken való fellépéséről jelentést tesznek, rögtön a legszigorubb intézkedések lépnek életbe. Ami Szerbiát és Romániát illeti, ezen államokkal nemzetközi megállapodásaink vannak az élőállatbehozatalra vonatkozólag. A kormány megteszi kötelességét. Megteszi az állatcsempészet megakadályozására is. A legutóbbi költségvetésbe szintén nagyobb összeg van felvéve az állatcsempészet meggátlását szolgáló intézkedések foganatosítására, egyidejűen a határvédelmi közegek szigorú utasításokat kaptak a határon való ellenőrzésre.

Darányi Ignác Ottlyk Ivánnal szemben vitatja, hogy igenis jogunk van Romániával és Szerbiával szemben a legelősebb rendszabályokra, mert ezekkel az államokkal állategészségügyi egyezményt nem kötöttünk, de más okból is szükség van erélyes intézkedésekre. Tény az, hogy a hódított területeken lépett fel a marhavész, a fenti államokban pedig épp ezért kérik a szerződés revízióját, mert új területeket hódítottak. Jogunk van tehát ezen államokkal szemben a legteljesebb elzárkózás mezejére lépni. Az új területek meghódításával ott új helyzet állott elő, amivel nekünk számolnunk kell. Újból elfogadásra ajánlja javaslatát.

Ottlyk Iván beismeri, hogy jogunk van már most is megfelelő intézkedésekre, azonban a nemzetközi udvariasság, ez a körülmény tart vissza a foganatosításoktól és az a tény, hogy Romániában és Szerbiában ma még nincs marhavész. Mihelyt innen veszély fenyeget, a kormány tudni fogja kötelességét.

Ezután úgy az előadói javaslatot, mint *Darányi* Ignác indítványát a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá tette.

Ehrenfeld báró utalván *Dessewffy* Aurél gróf elnöki megnyitójára, felolvassa azon osztrák agrárius vezérférfiak névsorát, kiket a maguk részéről a közös együttműködés biztosítását szolgáló állandó közös bizottságba kiküldenek.

Simitsch von Hohenblum lovag tartott végül gyűjtő hatású beszédet. Szólt a termelés költségeinek nagy emelkedéséről, melyek okvetlenül szükségessé teszik a mezőgazdaság fokozottabb védelmét. Kijelentette, hogy az elfogadott határo-

zathoz az osztrák mezőgazdasági központban egyesült gazdasági egyesületek, gazdákörök és szövetkezetek nevében teljes egészében hozzájárul.

Dessewffy Aurél gróf elnök összegezte végül a gyűlésen történeteket s hangsúlyozván a közös együttműködés szükségességét és szünni nem akaró eljenzés közben berekeszti a gazdagylést.

A gazdagylést négyszáz terítékű társas lakoma követte. Az első felköszöntőt *Bujanovics* Sándor mondotta a gazdaltársadalom egyetértésére üritvén poharát. *Dessewffy* Aurél gróf a német és osztrák vendégeket éltette. *Auersperg* Károly herceg *Darányi* Ignácot, *Dessewffy* Aurélt, *Bujanovics* Sándort köszöntötte fel. *Oszroluczky* Miklós Simitsch lovagot élteti. *Simitsch* az osztrák és magyar gazdák egyetértésére emelte poharát. *Zichy* József gróf a megjelent vendégeket köszöntötte fel. *Ehrenfres* báró *Pálffy* Béla gróft, mint a vendéglátó gazdasági egyesület elnökét üdvözli. *Messkó* Pál a mai helyzetet élesen jellemző szellemes felköszöntőjében a gazdaltársadalom tartós egyetértését kívánja.

Rövid utmutatás a burgonya termesztésére.

Irtá:

Gáspár József

I.

Az erdélyi részekben kevés és jónak nem mindenütt mondható az a terület, mely a szorosán vett mezőgazdaság szolgálatában áll. Az a kevés és gyenge erőben levő terület is, hogy a baj ne járjon egyedül, mint ez az életben mindig történni szokott: a régi szokáshoz esőkönnyös ragaszkodásnál fogva, többször az akarat, legtöbbször pedig a tudás hiánya miatt — megfelelőleg nem használatik ki. Ha végig tekintünk a növénytermelés felett, nagy egyoldalúsággal találkozunk mindenütt. A gabonaneműek között főhelyet a buza és a tengeri s alárendeltebb szerepben a zab foglalják el. A takarmány-növények közül a lóherével, lucernával és a búkkönynyel találkozunk. Ezen a hat növényen kívül számottevő arányban más növény nem áll termesztés alatt. Holott úgy a talaj jobb kihasználása, mint az állattenyésztés érdeke kívánatossá tenné a gabonaneműek közé a rozs, árpa és hajdina, a takarmány-növények közé pedig: a baltacin, répa és burgonya felvételét. Erre a hat növényre azonban ezzel az alkalmalattal általánosságban csak rámutatni akartam, részletesebben foglalkozni ezuttal, — amint ezt címül irtam — csak a burgonya termesztésével kívánok.

Hogy a burgonya az erdélyi részekben s itt különösen a székelység között, igen kevés kivételtől elfekintve, a melléktermények sorából nem tud kibontakozni, nem tud a főtermények sorába emelkedni, hogy ezen az uton termése legalább a helyi szükségletet fedezhesse, annak okát a termesztése körül elkövetett következő hibákban találjuk fel:

1. Mint melléktermény a tengeri között termesztetik.

2. Vetőgumónak, a más célra nem alkalmas, fejletlen apró gumókat használnak.

3. Egy fészekbe 4—5 gumót raknak.

4. Sem a talajnak megfelelő művelést, sem a növénynek fejlődése alatt, a szükséges ápolást nem adják meg.

5. A fajták megválasztására semmi gondot nem fordítanak.

Ha ez öt pontba foglalt hibákat orvosoljuk, a burgonyatermesztést a rendes mederbe tereltük. Tekintettel azonban a burgonyának azon fontos szerepére, melyet az erdélyi részekben, s első sorban éppen a székelyeknek élelmezésével és az állatok takarmányozásánál van hivatva betölteni, csupán a termelés körül tapasztalt hibák felsorolásával kitűzött célunkat nem érhetjük el. Foglalkoznunk kell ennél fogva, bármily röviden a burgonyatermesztés legegyszerűbb szabályaival is. Imént említett fontos szerepén kívül a burgonyának, indokolt a burgonya termesztésével foglalkozás azért is, mivel a burgonya jelenleg úgy a talaj termőerejét illetőleg, mint az időjárás és éghajlati viszonyokat érdeklőleg is; a művelési növényeink között a legigénytelenebb. Ezen igénytelenségénél fogva pedig a föld kihasználásánál, melyek az egyoldalú termeléssel, a nem kielégítő talajműveléssel és a termő erőnek elenyésző csekély hányaddal történt visszapótlásával már meglehetősen kimerítettünk, ez időszert mint jövedelmező növény a burgonya az első között foglal helyet. Időszert végül a burgonya termesztésével foglalkozni azért is, mivel most van felszínen az erdélyi részekben is a fajta változtatásának kérdése, mely szoros kapcsolatban van a termelésre vonatkozó tudnivalók helyes megismerésével.

Hogy a burgonya termesztésének rövid, de azért teljes képét adjuk, vegyük rendre az idevágó munkálatokat, melyek a vetőgumók elrakásával kezdődnek és a termésnek betelelésével végződnek.

Mielőtt a vetés ismertetésébe kezdenék azonban, vessük fel és tisztázzuk az a kérdést, milyen talajba, milyen földbe termesszük a burgonyát? Mondottuk az imént, hogy a burgonya az igénytelenebb

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyirók, szoknyák, hálós ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVARIT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyneműt szakszerűen készítenek. Olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalonnát, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 2005

növények csoportjába tartozik, ezzel feleletet is adtunk az előbb felvetett kérdésre, mely nem lehet más, mint az, hogy ahol a rozst, árpát, zabot, tengerit stb. termelhetjük, oda vehetünk mindenütt burgonyát is. Meg kell jegyeznünk azonban mégis azt, hogy az északi részeken kevés és gyengébb minőségű burgonya terem. A legjobb minőségű és a legnagyobb termést úgy a völgyekben, mint az oldalakon a laza és könnyű mívelésű homok, vagy a homokos talajok adnak.

A talajjal kapcsolatosan feleletre váró kérdés, trágyázzunk-e a burgonya

1. ábra. Kétfelé vágott Wotthmann burgonya, mind a két félre arányosan eső csucs- és köldök-rügyekkel.

alá? Igénytelen növénynek mondtuk a burgonyát, melyben az van kifejezve, hogy trágyázás nélkül is megterem. — Igénytelensége azonban nem zárja ki azt, hogy ne lenne a burgonya is, miként minden mívelési növény, háládatos a trágyázás iránt. Bármilyen talajon termesszük a burgonyát, *gyenge* trágyázást adhatunk alá és pedig, ha lehetséges aképpen, hogy érett legyen a trágya s az őszi szántás alá szórassék el. A szalmás trágya mellőzendő, nemcsak azért, mivel annak lassu felbomlása folytán a burgonya abból keveset használhat fel, hanem azért is, mivel a szalmás trágya a forgatás sormívelés elé gördít akadályokat, megnehezíti a kapálást, a töltögetést.

A műtrágyák közül minden talajon eredménnyel alkalmazható a szuperfoszfát, melyből kat. holdanként 1.5 métermázsa szórandó el, lehetőleg az őszi szántásra. Homokos talajon a szuperfoszfáton kívül kívánatos nitrogén és káli tartalmu műtrágyákat is adni és pedig kat. holdanként egy métermázsa chilisalétromot és egy métermázsa 40% kálit, az utóbbi szintén az őszi szántásra elszórni, az előbbi pedig három részben: a vetés előtt, a kikelés után és a töltögetés előtt elhinteni.

Az istállótrágya alkalmazásánál hangsúlyozom: *érett trágyával a gyenge trágyázást*, mivel erős trágyázás után nagy terméssel fizet ugyan a burgonya s kü-

lönösen fejlett nagy gumók teremnek, de a nagy termés keményítő tartalma kevés, téli eltartása, telelése pedig — kockázatos.

A vetőgumók elrakását március hó végével kezdhethetjük meg. A burgonyának ugyan ahoz, hogy csirázásba induljon, éppen olyan melege van szüksége, mint a tengerinek, melynél fogva tehát, az erdélyi részeken csak április közepén volna a gumók elrakása beindítható. Tudnunk kell azonban azt, hogy a burgonya rügyeinek előtöréséhez, mivel a gumók rendszeren vastagabb földtakarót kapnak, mivel a tengeri magvak, valamint több idő és több meleg is szükséges, a mit csak úgy biztosíthatunk, ha a tengeri vetése előtt 8—10 nappal elrakjuk a vetőgumókat.

Szokásban van néhol, a szakirodalomban is sűrűn olvasunk efelől, a vetőgumókat az elrakás előtt 8—10 napig *fonnyasztani*, abból a célból, hogy a csirázást siettessük.

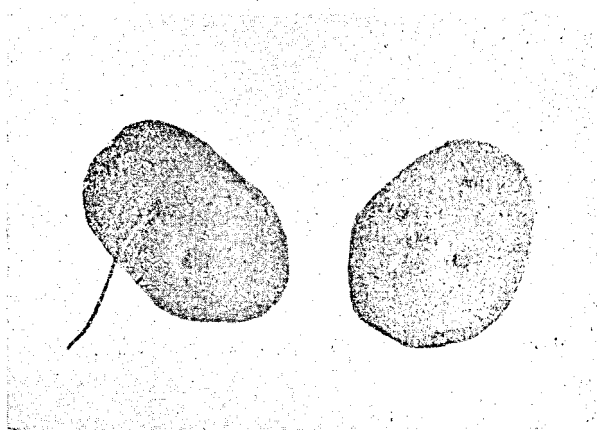
A fonnyasztásnak tulajdonképpeni szerepe a csirázásnál nem magában abban a tényben van, melyet ez eljárás, a fonnyasztás juttat kifejezésre, hanem abban, hogy ezáltal a burgonya a meleg hálásának lesz kitéve, mely a burgonya csirázásához az egyetlen adandó szükséges tényező. A magvaknál, mint közismert dolog, arra, hogy a csirázás folyamatba lépjen, *meleg* és *nedvesség* kell: a burgonyánál a nedvességre nincsen szükség, minthogy azt a burgonya a csirázáshoz megfelelő mennyiségben magában tartalmazza.

A vetésre *egészséges és közép nagyságú* gumókat használjunk. Az apró gumókban kevesebb a csiratóplálék, ennél fogva ezekből gyengébb növények fejlődnek, melyek után apróbb és keresőbb lesz a termés. Az igen fejlett nagy gumók puha sejtűek, emiatt eltartásuk kockázatos, emellett a nagysággal sohasem áll arányban a keményítő tartalom, vetésre pedig súly szerint több kell belőle, mint a közép nagyságúakból.

Nem egy helyen találkozunk azzal a szokással, hogy a vetőgumókat kettévágják s az elmetelt darabokat, mint különálló gumókat rakják el. A metéléssel tetemesen csökkentjük a gumók csiratóplálékát, ami a növénynek első időszakában való kifejlődésére és a termés kialakulására lesz káros hatással. Ennél fogva a metélést, mely költséggel és munkával jár, csak kivételes esetekben tudjuk helyeselni, ha drágán beszerzett új fajtaival van dolgunk, melylyel a rendszerenél nagyobb területet akarunk berakni. Ebben az esetben azonban, hogy a metéléssel veszített csiratóplálékot pótoljuk, gondoskodjunk a talaj jobb táperőbe ho-

zásáról, a növény fejlődése alatt pedig annak intenzívebb, gondosabb ápolásáról.

Ha az elrakásra szánt gumók metélésére határoztuk el magunkat, úgy ejtsük meg a kettévágást, hogy a metszlapok a mirigy és köldökkel határolt gumó tengelyével párhuzamba essenek, azaz, hogy mindkét félgumóra a csucs vagy korona és a köldökrügyekből egyenlő arányban jusson. A rügyeknek a metélt darabokon ez az elosztása azért kívánatos, mivel a mirigyek nagyobb számmal vannak és erőteljesebb növénynek adnak életet. (1. ábra.)

2. ábra. Kétfelé vágott Wotthmann burgonya egyik felén a csucs-, másik felén a köldök-rügyekkel.

Szokásban van a metélésnek az a módja is, melynél a metszlapok az előbb megnevezett tengelyre mérőlegesen esnek, az egyik felén csak csucs- és mirigyek, a másik felén pedig csak köldökrügyek vannak. (2. ábra.) Ebben az esetben a köldökrügyeket tartalmazó fél gumót gyári vagy takarmányozási célokra használják fel, tehát kivonják a vetés alól: vetőgumóknak csak a szükséges félgumókat rakják el. Ezzel a móddal a vetőgumók felét megtakaríthatják, mely már bőven nyújt fedezetet az erre fordított munka költségeire.

Ha metélt gumókat rakunk el, azokat legalább egy napig az elültetés előtt szárítani kell, mivel a nedves metszési felület a földdel érintkezve, a penészedésre, gombázódásra szolgáltat alkalmat.

A meleg, nem szellőztethető helyeken mindenkori jelenség, hogy a gumók megcsirásodnak s gyakran egy métert is meghaladó csirát fejlesztenek. Az így kicsirásodott gumók a csirák letördelése után, elrakhatók, a mellékrügyekből a gumók új csirákat hajtanak. Igen természetes azonban, hogy a csirázott gumók a csirát fejlesztésére sok csiratóplálékot használnak fel, ezzel gyöngítik az új növény fejlődési alapját, a csirázott gumót csak szükségéből vessünk.

(Folyt. köv.)

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Patkányirtás.** A patkány tudvalevőleg egyike a legkártékonyabb s legnehezebben kiirtható rágcsálóknak. Irtására számtalan módot ajánlanak, alábbiakban közlök egy eljárást, mely oly oldalról van ajánlva, hogy feltétlenül hitelt érdemel.

Dr. Gordan Danzig a patkányirtási kísérleteiről a Westpreuss Landw. Mittheilungenban következőkben számol be.

1910 óta kísérletezünk a patkányok irtásával a „Scilla“ nevű praeperatummal melynek fő alkotó része a tengeri hagyma, igen jó eredményeket értünk el. A laboratoriumi kísérleteknél a patkányok szívesen ették s 3—6 óra alatt feltétlenül elpusztultak. Danzigban, Zoppotban és több környékbeli községben és birtokon sikerült a patkányokat a bakteriologiai intézet patkányirtó kultúrájával és a „Scilla“ nevű szerrel teljesen kiirtani. Az eljárás a következő:

Egy edényben több liter sovány vagy teljes tejet egyenlő rész vízzel kell hígítani és fél óráig főzni. Teljes kihülés után minden liter folyadékra egy kis üveg patkányirtó kultúra lesz öntve, jól összekeverve és jól lefedve. 6 de legfeljebb 12 óra után kenyérkockákat dobunk a folyadékba, jól felkeverjük és várunk míg a kenyérkockák telepszívják magukat. A kenyérkockák azonnal a patkányoktól ellepített helyiségekben tiszta kanállal el lesznek helyezve. 10—14 nap múlva kell a „Scilla“ praeperatumot kirakni, mely a patkányirtó kultúra bacilusai ellen esetleg immunis patkányokat pusztítja el. A „Scillát“ tartalmazó üveg tartalma fehér kenyérral és májjal lesz jól összekeverve és dió nagyságu porciókban papírba csomagolva elhelyezve. egy hét leforgása után a patkányjukakba kártyát kell önteni és azokat üveg darabokkal betömni. A siker feltétele, hogy kellő mennyiségű anyagot használjunk. És pedig minden 30 m² patkányos területre egy kis üveg kultúra (ára 50 pfennig) és egy kis üveg „Scilla“ (ára 2 márka) szükséges. Circa 300 m² területre egy nagy üveg „Scilla“ (8 M.) és 10 kis üveg kultúra (40 M. 50 pf.). Érdeklődő tagjainak az E. J. M. Sz. T. E. szíveségből beszerzi ezen anyagokat.

EGYLETI ÉLET.

Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya téli gazdasági előadásainak sorrendje. Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvármegyei gazdasági osztálya a m. kir. Földmiv. ügyi Miniszter Úr támogatásával e télen is rendez a vármegye több községében gazdasági népiestásokat, mint ez az alábbi sorrendből kitetszik. Ez alkalomból az osztály vezetősége azzal a kérelemmel fordul a főszo. gabi. ó, pap, tanító és jegyző urakhoz, hogy szíveskedjenek a gazdaközönséget a legszélesebb keretben felvilágosítani ezen hasznos összejövetelekről, annál inkább, mert az előadások tartására mindenütt hivatásos szakembereket sikerült megnyerni. Az összejövetelek vasánaponként tartatnak, egy délelőtt, mint délután, mindenkor templomzás után a gazdakör vagy az elemi iskola helyiségeiben.

Kolozsmegyei gazdaköri előadások és felolvasások sorrendje.

1. Magyarfenes.

Február hó 14-én: Növénybetegségek. Előadó: *Benedek Zoltán*, áll. tanító, gazdaköri elnök. 21-én: A sertésvészről. Előadó: *u. az.*

2. Győrvasárhely.

Február hó 15-én: Az istálló- és műtrágyáról. Előadó: *Benkő József*. 22-én: A falusi háziiparról. Előadó: *Benkőné Grósz Ida*. Március hó 8-án: A gazdakör működéséről. Előadó: *Rédiger Elemér*, jegyző.

3. Györgyfalva.

Február hó 15-én: A mezőrendőri törvényről. Előadó: *Aczél Béla*, áll. tanító. 22-én: Kisgazdaságok jövedelmének fokozásáról. Előadó: *u. az.* Március hó 1-én: Falusi gabonaraktárról. Előadó: *u. az.*

4. Kolozsborsa.

Február hó 8-án: A méhtenyésztésről. Előadó: *Gerőffi Andor*, urad. kertész. 15-én: A falusi ház csinosításáról és a falusi virágoskertről. Előadó: *Császár Samu*, áll. tanító. 22-én: A rétművelésről. Előadó: *Molnár Ödön*, ref. lelkész. Március hó 1-én: A kisgazda sertéstenyésztéséről. Előadó: *Zágoni Dénes*, gazdatiszt.

5. Mákófalva.

Február hó 10-én: A gyümölcsstermelésről. Előadó: *Székely János*, ev. ref. lelkész. 17-én: A magyar nemzetéről. Előadó: *Márkó Lajos*, áll. tanító. 27-én: A műtrágyázásról. Előadó: *Székely János*, ev. ref. lelkész.

6. Magyarokiskapus.

Február hó 8-án: A kisgazda trágyatelepéről. Előadó: *Vén Zoltán*, tanító. 15-én: A zöldségstermelésről. Előadó: *Bibóné Szabó Erzsébet*, áll. tanítónő. 22-én: A szarvasmarhatenyésztésről. Előadó: *Bibó Béla*, áll. tanító.

7. Magyarország.

Február hó 8-án: Gabonafélék termeléséről. Előadó: *Bede Emil*. 15-én: Többstermelés a kukoricaföldön. Előadó: *Jhász István*. 22-én: A munkáról. *Filep Árpád*.

8. Dextrászeplak.

Február hó 10-én: A női kezimunkáról. Előadó: *Biró Irén*, tanítónő. 17-én: A kisgazda gépeiről. *Pataky Dénes*. 24-én: A gyümölcsfák gondozásáról. Előadó: *Pataki Lajos*.

9. Válaszút.

Február hó 8-án: A gyermekvédelemről. Előadó: *Sipos Géza*, áll. tanító. 15-én: A balaszetekről. Előadó: *Szabó Miklós*. 22-én: A munkásjólétéről. Előadó: *Sipos Géza*. (Ezek vetítógépes előadások.)

10. Magyarokapus.

Február hó 8-án: A mesterséges takarmánystermelésről. Előadó: *Albert Mihály*, tanító. 15-én: A kisgazdaságok berendezéséről. Előadó: *Albert Mihály*, tanító. 22-én: A jó vetőmagról. Előadó: *Bitay Mihály*, ev. ref. lelkész. Március hó 1-én: Állatbiztosító szövetkezetéről. Előadó: *Albert Mihály*, tanító.

11. Kide.

Február hó 14-én: A legelők és rétek. Előadó: *Bogdán János*, ev. ref. lelkész. 21-én: A szarvasmarhatenyésztés. Előadó: *Fülöp Mózes*, unit. lelkész. 28-án: A konyhakert. Előadó: *Soós Árpád*, tanító.

12. Magyargyerőmonostor.

Február hó 14-én: A magyar föld szeretete. Előadó: *Rätz Miklós*, ev. ref. lelkész. 21-én: Magyargyerőmonostor határgazdaságának fejlesztéséről. Előadó: *Ugyanaz*. 28-án: A falusi nyugati szarvasmarhatenyésztéséről. Előadó: *Ugyanaz*.

Az E. G. E. gazdatiszti osztályába a folyó évi február hó 1-ig a következő birtokosok, gazdatisztek és bérlők jelentkeztek tagokul: alapító tagok:

- Báró Bánffy Ernő Kolozsvár,
- Erd. róm. kath Status Kolozsvár,
- Jakab László Kolozsvár,
- Báró Jósika Gábor Kolozsvár,
- Báró Kemény Pál Malomfalva,
- Lészai Ferenc Magyarország,
- Mihályi Zoltán Kolozsvár,
- Gróf Teleki Arvéd Drassó,
- Gróf Teleki László Gyömrő,
- Tokaji László Kolozsvár,
- Zalatnai kénkovand R. T. Budapest.

Rendes tagokul jelentkeztek:

- Balázs Miklós Nagyölyves,
- Gyalui Rosenberger Sándor Szászfenes,
- Elekes Árpád Harasztos,
- Botha Sándor Hadrév,
- Iván Ferenc Mikes,
- Deák Mihály Aranyosgyéres,
- Kelemen Bernát Koppánd,
- Pete Endre Marosbogát,
- Daszkel Ignác Keresztes,
- Neményi József Szilágycseh,
- Darkó Lajos Kolozsborsa,
- Szász Ferenc Pusztakamarás,
- Bálint Gergely Drág,
- Dr. Bittera Miklós Kolozsvár,
- Kolozsvári Sándor Aranyosgyéres,
- Hegedüs Lajos Mezőszopor,
- Balogh Gergely Parajd,
- Csécés Andor Drassó,
- Timár Ferenc Drassó,
- Varró Gábor Tordatur,
- Szántó István Szászfenes.

A taggyűjtő iver, érdeklődő, tudakozó levelek egyre érkeznek még mindig. Tekintettel azon előnyökre amiket az E. G. E. gazdatiszti osztálya tagjainak nyújt, a gazdatiszteknek saját érdeke, hogy az osztályba belépjenek s minél több tagja lesz az osztálynak, annál több kedvezményt lesz módjában biztosítani. Az aláírott taggyűjtőiveknek az E. G. E. titkári hivatalához való (Kolozsvár, Attila-u. 10.) szíves beküldését kérjük, hogy azok helyett ujat küldhessünk,

KORMANYINTÉZKEDÉSEK

Kedvezményes áru élelmiszer. A téli inség enyhítése céljából a földmiv. ügyi miniszterium, ott, ahol arra feltétlenül szükség van, élelmiszereket és pedig búzát, rozst, tengerit, burgonyát és babot kedvezményes áron bocsát forgalomba. Ezen kedvezményes áru élelmiszereket a megbízott miniszteri kirendeltségek útján lehet beszerezni. A miniszteri kirendeltségek a főszo. gabi. ó, a községi előjáróság, hitel- és fogyasztási szövetkezetek megkeresésére, amíg a készlet tart, lehetőleg május végéig szállítják a kedvezményes áru élelmiszereket. Az érdekeltekkel s minden lakos, ki földmiv. ügyből él és akinek birtoka a tiz holdat meg nem haladja, igényt tarthat a kedvezményre. Egyszerre 1.5 métermázsa kukoricinál, 1.5 métermázsa búzánál és rozsnál, valamint 1 métermázsa burgonyánál és 20 kilogramm babnál többet senki sem kaphat. Ujabb beszerzésre pedig csak négy hét múlva nyílik alkalom. A nagy családú, vagy igen távol lakó egyének a községi előjáróság által kiállított bizonyítvány mellett a megállapított mennyiségnél esetleg több élelmiszert is kaphatnak.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Krolopp Hugó kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Krolopp Hugó* orsz. képviselőt, az O. M. G. E. titkárárt a közzgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki. Krolopp Hugó ugy is, mint gazdasági tanár, ugy is mint szakíró és ugy is, mint az O. M. G. E. titkára kétségkívül érdemeket szerzett e kitüntetésre, melyhez őszintén gratulálunk.

A Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányi ülése. A Magyar Gazdaszövetség szombaton délután Darányi Ignác elnöklésével igazgató választmányi ülést tartott a helyi és vidéki választmányi tagok élénk részvétele mellett.

Darányi Ignác elnök megnyitván az ülést, üdvözli a megjelenteket. Felhívja az

igazgató választmány figyelmét a kívándorlási kérdések időszerűségére. Számadatokat hoz fel az utlevélnélküli kívándorlók nagy számának megvilágítására. Elismeréssel szól a Majláth József gróf elnöklésével működő kívándorlási tanács üdvös törekvéseiről és hibáztatja, hogy a tanács előterjesztéseit a kormány nem méltatja kellő figyelemre.

Másik fontos kérdés, amiben állást kell foglalnia a szövetségnek, a tengerhajózási vállalatok állami támogatásának kérdése. Annak idején biztosították a Magyar Gazdaszövetséget, hogy ki fogják kérni a dologban véleményét, azonban ez nem történt meg és közel 165 millió korona állami támogatást biztosítottak a hajózási vállalatoknak. A midőn a mezőgazdaságtól minden hitelt megvonnak.

Schandl Károly titkár bemutatja III. Lajos bajor király köszönő levelét, melyet a szövetség elnöke abból az alkalomból kapott, hogy őt trónra lépése alkalmával üdvözölte, majd tudomásul vették a Pallavicini Ede örgróf alelnök halála után beérkezett részvénytulajdonosokat.

Buday Barna tartott ezután előadást arról, hogy a Pool szerződés felbomlása folytán előállott új helyzetet hogyan lehetne felhasználni a kívándorlás szabályozásának oly megoldására, mely a mezőgazdaság érdekeinek leginkább megfelel.

Előadása végén Buday a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: Kérje fel a Gazdaszövetség a m. kir. belügyminisztert, hogy a Continentális Poolban egyesült öt gőzhajós társaságtól vonja meg a magyarországi kívándorlók szállítására adott engedélyt, a Cunard Linevel a folyó évből lejárató szállítási szerződést ne újítsa meg. A jövőre nézve vállalatoknak csak azzal a feltétellel adjon újabb szállítási engedélyt, ha azok egyesült erővel magyar tengerhajózási vállalatot létesítenek, mely a tengerentúli államokba utazó összes magyarországi kívándorlókat a fiumei kikötőből indítandó közvetlen utvonalon hajókon szállítsa el, hogy ily módon a kívándorlási forgalom a magyar kikötő város javára essék és a szállítási üzletből eredő jövedelemből a magyar közgazdasági élet is részesedhessen.

A határozati javaslatot Zichy Aladár gróf és Bernát István megjegyzései után egyhangulag elfogadták.

Bernát István szövetségi igazgató tartott ezután nagy figyelemmel hallgatott előadást a tengerhajózási vállalatok támogatása ügyében és alapos megokolás kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Mondja ki a Gazdaszövetség választmánya, hogy a kormány által egyes hajózási vállalatok támogatása tárgyában benyújtott törvényjavaslatban a hajóstársaságok szubvenciójának tervezett emelésénél nagy pénzügyi és gazdasági érdekeket lát kockára téve. Kötelessége ennélfogva a tervezet ellen tiltó szavát felváltani. Felhívja az elnökséget, hogy mielőbb részletes emlékiratot dolgoztasson ki, melyben kifejtve a tényállást, utaljon arra, hogy a mostani viszonyok között, a midőn a takarékoskosságot az államkormányzat a mezőgazdasági népességgel szemben gyakorolja is, lehetetlen a hajóstársaságoknak tervezett fellépő módon való támogatása. Ennél inkább, mert a támogatásból, még ha a hozzá kötött remények mind megvalósulnának is, oly előnyök nem várhatók, melyek a magyar mezőgazdasági érdekek elhanyagolásával felérnek.

Az emlékirat azután pártolás és hozzájárulás végett megküldendő a választmányi tagoknak, az országos képviselők és főrendeknek, az Országos Magyar Gaz-

dasági Egyesületnek és a vármegyei gazdasági egyesületeknek. A javaslatban foglaltakat a választmány egyhangulag magáévá tette.

Wantsó Gyula bejelenti, hogy a Balkán államokkal kötött vám- és kereskedelmi szerződések változatlan fenntartása érdekében eddig 35 törvényhatóság irt fel a törvényhozáshoz és 25 törvényhatóság foglalt állást amellett, hogy a nem magyar honosoknak megtiltassék a földtulajdon szerzése. Ezekben az állásfoglalásokban Darányi Ignác elnök a szövetség törekvéseinek igazságosságát látja.

A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi január 24-én Wass Béla gróf elnökle alatt igazgató-választmányi ülést tartott, melyen elfogadta a számvizsgálóbizottság jelentését az egyesület 1913. évi zárszámadásairól: mely szerint 20,569 K bevétellel 18,346 K kiadás állott szemben, a vagyon pedig 92,656 K. Elfogadta Koós Mihály dr. miniszteri osztálytanácsosnak, az erdélyi miniszteri kirendeltség vezetőjének javaslatát, hogy az egyesület tegye tanulmány tárgyává az egyes vidékek, községek, egyes gazdák gazdálkodási rendszerét és arra törekedjék, hogy egy közös, helyesebb üzleti elvek szerint megállapított, jövedelmezőbb gazdálkodási rendszert honosítson meg. Elhatározta, hogy március 2-án megtartja XXIV. dési bikakiállítását és vásárát, melyen 2 estére terjedő mozgófényképes ingyenes előadás keretében a vidéki kisgazdáknak bemutatja Győry Lórándnak Magyarország földmivelségi ismertető „Anyaföld” című művét. Magyarlápósi vidék elsatnyult állatállománya regenerálása érdekében a községi apaállatbeszerzések és tartások szigorubb ellenőrzése és községi mintaállatok létesítése érdekében átiratot intéz a gazdasági felügyelőséghez és feliratot küld a nyomásos gazdálkodásra való visszatérhetőség lehetővé tétele és a ciblesi 25 ezer holdas állami birtok havasi legelővé átalakítása érdekében a földmivelségi miniszterhez, Szamosújváron gazdasági termény-, kézimunka és háziipari kiállítást rendez. Elhatározta, hogy a megtartani szokott vitaüléseken az árvízvédelmi és folyószabályozási kérdésekről s a tengeri okszerűbb, négyzetes mivéléséről tart előadást.

A Kisküllővármegyei gazdasági Egyesület folyó évi január hó 20-án tartotta Kemény Ákos báró elnökle alatt igazgató-választmányi ülést, melyen a rendes folyó ügyeken kívül foglalkozott Abaujtona vármegye alispánjának a cserebogárirítás ügyében hozzá intézett átiratával s ezzel kapcsolatban fölkérte a törvényhatóságot, hogy hatóságilag fogantossítsa az irást. Az *Erdélyi Gazdasági Egyesületnek az erdélyi földbirtokpolitika ügyében vett átiratát tudomásul vette s elhatározta, hogy egy erdélyrészi, kizárólag a magyar föld érdekeit szolgáló bank alapítása érdekében felir a kormányhoz*. Dicsőszentmárton városban és Küküllődombó községben az *Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete irányítása, erkölcsi és anyagi támogatása mellett, éves tejelőverseny rendezését* elhatározta s ahhoz anyagilag is hozzájárul. Letárgyalta az OMGE. által az egységes egyesületi alapszabályok ügyében vett átiratot, illetve alapszabálymintát s a helyi érdekek szemmel tartásával javaslatot tett a közgyűlésnek az alapszabályok módosítása iránt. Elfogadta az 1914. évi költségvetést s végül több közérdekű indítvány tárgyalása után kiküldött egy munkaprogramkészítő bizottságot.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete igazgató választmányi ülést tartott, melyen gróf Széchenyi Emil elnök akadályoztatása folytán Gressler Vilmos elnökölt. Az elnök üdvözlő szavai után Fabricius Endre ügyvezető-titkár bemutatta a taglétszám szaporodásáról szóló

jelentést, mely szerint az egyesületnek azujonnan fölvevett 24 taggal együtt közel 1200 tagja van. Örömmel vették tudomásul, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek milyen melegséggel karolják fel az egyesület ügyeit s hogy eddig is már többen beléptek az alapító tagok sorába. Az elhunyt gazdatisztek özvegyeinek nagyobb pénzsegélyt szavaztak meg, majd jóváhagyták az elnökség azon intézkedését, hogy a gazdatiszti állásközvetítő irodák megrendszabályozása tárgyában fölterjesztést intézett a kereskedelmi kormányhoz s hogy lépéseket tett ugyancsak a kereskedelmi kormánytól a gazdatisztek kötelező nyugdíjbiztosítása ügyében. Ezután Jeszenszky Pál királyi tanácsos igazgató terjesztette elő az egyesület zárszámadását és költségvetését, melynek tudomásulvétele után a Bujanovics-internátus ügyére került a sor s a választmány elnök helyesléssel hallgatta, hogy az internátus ügye örvendetesen halad a betetőzés felé. Végül dr. Welmer József ügyész tette meg jelentését, mire a nyugdíjintézet ügyeinek tárgyalására tértek át. Jeszenszky Pál számolt be az ügyek folyásáról s jelentése szerint a nyugdíjintézet vagyona immár meghaladja az egymillió koronát.

A Kolozsvári Állatvédő Egyesület most tartotta meg ezévi első választmányi ülést dr. Péter Béla elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak: Tompos Ignác, Mina Jánosné, Kerner Miklósné, Pétery Lipóka, Török Bálint, Szabó Imre, Fazakas József és mások. Dr. Péter Béla elnöki megnyitója után ifj. dr. Szentkirályi Ákos titkár tartotta meg székfoglalóját, amelyet a választmány jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Titkár bejelentette ezután, hogy a közgyűlés által megválasztott fiztitkár és választmány tagjai írásban tudatták, hogy a megbízatást készséggel elvállalják. Több kisebb helyi ügy elintézése után elhatározták, hogy fészkek, odúk, madáretetők stb. madárvédelmi eszközöket és madáreldeleket bizományba fog tartani az egyesület és kedvezményes árak mellett fogja közvetíteni tagjainak. A bizományi árusítás még e hó folyamán megkezdődik.

Még egyszer a nők kertészeti kiképzéséről. lapunk egyik múlt számában írtunk volt a nők kertészeti kiképzéséről, abból az alkalomból, hogy a gödöllői kertész-képző intézetbe három árva leányt felvettek. Rámulatunk akkor arra, hogy a kertészkedés mennyire a nőkhöz illő és méltó foglalkozás és milyen kívánatos volna, hogy Erdély minden vármegyéjéből legalább 3-4 urileány a kertészet terén kiképeztesse magát és ezzel megtörje a kertészkedési foglalkozástól való idegenkedés jegét. A múltkorai sorainknak, őszinte örömmel írjuk le, már is van eredménye, amennyiben Torda-Aranyos-megye Mezőzáh községéből egy birtokosnak a leánya, akinek nyolc testvére van még, érdeklődött már és a kertészeti kiképzés mibenléte és lehetősége iránt. Itt is már Gödöllőre hűga felvétele érdekében és most várja a választ, ami remélhetőleg kedvező lesz. Ha a falu urileányai már most méltányolni tudnák a kertészeti kiképzés fontosságát, nemsokára egy női kertészgárda nevelődne Erdély számára Gödöllőn.

Inség Kolozsmegyében. A mócsi járás küldöttsége tiszteltelt a héten Dózsá Endre es. és kir. kamarás alispánnál a vármegyei ház alispáni hivatalában. A 10 tagú küldöttséget Gaál Jenő a mócsi járás főszolgabírája vezette.

A küldöttség szónoka vázolta az alispán előtt a rossz gazdasági viszonyok számtalan káros következményét s a be-

állott munkahiányt. E munkahiány vonja maga után a kivándorlásnak azt a szokatlanul nagy arányát, amely az utóbbi időben a megye egész területén észlelhető. E munkahiányra való tekintettel a küldöttség kérte az alispánt, hogy a beruházási hitel terhére fölvevett Mezőmehes-Mezőszovát törvényhatósági utat építsék ki, hogy ezáltal az építkezési munkálatokat a munkanélküli napszamosok között kioszthassák. Kérte továbbá a küldöttség, hogy terjesztessék föl kérelmük a földművelésügyi miniszterhez jóváhagyás végett. Dózsa Endre alispán jóindulatu támogatásáról biztosította a küldöttséget, amelynek tagjaival ezután hosszasan elbeszélgetett. A küldöttség ezután gr. Bethlen Ödön főispán előtt tisztelgett.

— **Kivándorlás Kolozsmegyében.** A kivándorlók száma Kolozs vármegyében január hónapban ijesztően nagymérvűnek mutatkozott. Január havában 462 utlevélet adott ki az alispán és jelenleg is 850 utlevélkére vár engedélyezésre. A kimutatás szerint ebben az egy hónapban annyi a kivándorlók száma, mint a múlt esztendő első öt hónapjában. A kivándorlóknak több mint fele Romániába költözött át. Románia után Amerika következik s más országokra alig jut egy-egy kivándorló. A múlt esztendő összes kivándorlóinak a száma 1379, amiből 475 esett az első öt hónapra.

— **Gróf Serényi kutja.** Pelsőc község határában a Nagyhegyen ötszáz méter magasságban hatezer hold legelő van, melyet eddig víz hiányában, noha a legelő flórája elsőrendű, legeltetésre nem használhatták, mert sem forrása, sem patakja nincs és a mészkőrétegben való kutatás teljesen sikertelen maradt. A földművelési kormány támogatásával Pelsőc város százados őhajtása teljesült most. Vizgyűjtő ciszterna létesült, szűrőkészülékkel, víztartómedencékkel, aknákkal és itatóvályúkkal. A ciszterna átmérője alul 16, felül 20 méter. Az építés költsége harmincezer korona volt. Már ebben az évben ezer darab jószágot hajtának föl a hegyre, amelynek fűbéréből fogják a ciszterna költségét részletekben fizetni. A ciszternát hálából a volt földművelésügyi miniszter iránt Serényi Kutjának nevezték el.

— **Elkészült a tőzsdereform.** Hir szerint a tőzsde reformjára vonatkozó törvénytervezet az igazságügyminisztériumban már teljesen elkészült. Ezt az előadói tervezetet az igazságügyminisztérium áttette a pénzügyminisztériumhoz, a hol most tanulmányozás tárgyát képezi. A munkálat azután a kereskedelemügyi és végül a földművelésügyi minisztériumokba kerül véleményezés és hozzájárulás végett. Az egyes minisztériumok végleges állásfoglalásáig még huzamos idő fog elmulni, úgy hogy a tőzsdereform a közel jövőben nem kerül a képviselőház elé. A legkorábbi terminus, amelyben ez megtörténhetik, ez év vége felé lehet. A kormány a minisztériumok tárgyalásai alapján megállapítandó végleges szöveget mindenestre széleskörű anketé elé viszi, így feltehető, hogy a tőzsdereform az érdekeltségek meghallgatása nélkül nem fog a törvényhozás elé kerülni.

— **A kolozsvári országos dalosverseny** rendező nagybizottsága folyó hó 8-án délután tartja első ülését, amelyre a versenyben résztvevő egyesületeken kívül, más társadalmi egyesületek képviselői is meghívottak. A vasárnapi rendező bizottsági nagygyűlésen az E. G. E. részéről Tokaji László titkár és Török Bálint s. titkár

fognak megjelenni, mint a bizottság tagjai.

— **Gazdászbal.** A kolozsvári gazdasági akadémia ifjúsága folyó évi március hó 7-én Kolozsvárt, a New-York szálloda földszinti éttermében gazdász-bált rendez, amelyre az előkészületek javában folynak. A meghívókat közelebbről már szét is küldik. A bál rendezőségének élén báró Bánffy Dániel és ifju Szász Ferenc hallgatók állanak.

A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN
a világ legjobb és leghatásosabb *házi-szere*. A *Borolin* a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a **Borolingyárban**
Budapest, II., Margitrapart 45 sz.
Próbaüveg 50 fillér.

2762

— **Husz éves találkozó.** Az 1894. évben a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetet végzett hallgatók folyó évi március hó 12-én Kolozsvárott 20 éves találkozóra gyűlnek egybe. Azon iskolatársaknak, kik megfelelő cím hiányában erre a találkozóra közvetlen meghívót nem kaptak, készséggel felvilágosítást ad dr. Köerfer István miniszteri titkár, Budapest. V., Földművelésügyi minisztérium.

— **Az állami borpincék szervezete.** Mint értesülünk az állami borpincék (borközraktárak) szervezeti szabályai elkészültek és így most már nincsen akadályuk annak, hogy a pincék rendeltetésüknek átengedtesse. Remélhetőleg közelebből már módunkban fog állani a szabályzatot ismertetni.

— **A rheinpfalzi szőlómoly elleni védekezés.** A rheinpfalzi szőlőgazdák ülésén a szőlómoly elleni védekezést, a tőkék lekelfélésével kötelezővé tették az összes szőlőgazdákra nézve. A rheinpfalzi szőlőgazdák nagy sikert várnak e kötelező védekező eljárástól, mert a moly már évek óta rengeteg kárt okoz telepeiken.

— **Ujabb osztrák tiltakozás a magyar kormány ellen.** A spliteri tanács egyhangulag állást foglalt a magyar kormány »kellemetlenkedéseinek ellen, mely miatt a dalmátoknak nagy károkat okoznak. Hosszú vádolták továbbá az osztrák kormányt, hogy ezek ellen az ellenőrzések ellen nem él retorzióval, holott a dalmát borkereskedelem máris óriási károkat szenvedett. Szép csokorba foglalhatnók ezeket a tiltakozásokat, de e csokor nem válnék a dalmátok díszére.

— **A keleti marhavész tanulmányozása.** Bulgária délkeleti részében a keleti marhavész meglehetősen elterjedést nyervén, a magyar és az osztrák kormány tervbe vette, hogy a betegségnek tanulmányozására szakemberekből álló bizottságot küld a helyszínére.

— **Verseny a peronospora elleni szerekkel.** Az audemeyei (Franciaország) központi gazdasági egyesület elhatározta, hogy egy versenyt rendez a peronospora elleni szerekkel. A jury három tagból áll, mely felett egy elismert hírv. szőlészeti tudós elnököl. A verseny ez év márciusá-

ban kezdődik és csak akkor végződik be, mikor már teljes képet látnak és a verseny nyertje egészen biztosan megállapítható.

— **A máv. kirendeltsége a tőzsdén.** A magyar királyi államvasut igazgatósága a gabonatőzsde tagjai régi kívánságának megfelelően ez évben kirendeltséget állított a gabonatőzsdén. A kirendeltség már megkezdte tevékenységét és tarifális kérdésekben már többször igénybevételek.

— **Lőszállitás Oroszországba.** Az orosz hadsereg lőszükségletének fedezésére már hetek óta az orosz hadügyminisztérium három megbízottja tartózkodik Szegeden, kik százsámra vásárolják a lovakat és küldik vasuton Oroszországba. A bizottság hetenkint 120–150 ezer koronáért vásárol s a lókereskedők felkutatnak széles környéken minden lovat, hogy azt az oroszoknak eladhassák.

— **A szeszkartell.** A szeszkartell ügyében, mint értesülünk, megtörtént a döntés. A hónapok óta folytatott tárgyalás legutóbbi eredményével végződött és csupán a Középponti szeszipar kötelékébe tartozó cégek hozzájárulására volt meg a szükség. Az eddigi létező csonka szeszkartell vezetősége az érdekköréhez tartozó tagok kartell-szerződését átalakította a most létesítendő teljes szesz-kartell egyezménye szerint.

— **A fakartell** nagynehezen megalakult legalább is az erdélyi fatermekék árusítására vonatkozólag és a kartell-tagok tulajdoni része aláírta a három éves egyezményt. A kontingens fölosztása nagyjából megtörtént és 240 egységet állapítottak meg, amelyből aránylagosan legtöbbet a Magyar Fakereskedelmi Részvénytársaság, a Besztercenaszódi Faipar Részvénytársaság, a lomási erdőipar és a gróf Mikes-féle favállalat kapta és a részese-dést évről évre állapítják meg. A finanszírozást a Kereskedelmi Bank vezetésével több nagy bank fogja intézni. A kartell 3–400 fakereskedelmi hivatalnokot tett állástalanná, miután a legtöbb nagy cég tetemesen, sőt egészen redukálja a személyzetét. A kartell a közeljövőben kétségtelenül emelni fogja az árakat, de nisz-szük, hogy eddig sem jut az ügy, mert a belső viszály fel fogja oszlatni az egész egyesülést.

— **Mezőgazdasági munkások és cseléd-ek ajánlkozása.** Az erdélyrészi kirendeltség Marosvásárhelyen egybegyűjtötte azoknak az árvizkárosultaknak névsorát, akik akár mezőgazdasági munkásnak, akár éves gazdasági cselédnek hajlandók lennének idegennél elszereződni. Felhívjuk a gazdálkodó közönség figyelmét, hogy amennyiben mezőgazdasági munkásra, vagy éves gazdasági cselédre volna szüksége, forduljon a marosvásárhelyi erdélyrészi kirendeltséghez, a honnan részletes fölvilágosítást kaphat.

— **Elzárták a román és szerb határt.** A Balkánon, de különösen Bulgáriában az utóbbi időben nagy mértékben kezd elterjedni a keleti marhavész, amely 1881 óta elkerülte Európát. A járvány első jelentkezése után ló és baromfi kivételével eltiltották az élőállatok és a széna és szalma behozatalát az osztrák-magyar monarchia határain át. Minttogy azonban a járvány azóta terjedőben volt, a közös vámkonferencia hozzájárulásával a földművelésügyi minisztérium rendeléssel adott

ki, amelyben elzárta a határokat a Balkánról érkező élőállatok és a széna és szalmába csomagolt összes áruk elől.

— **Méhészeti tanfolyamok Kolozsváron.** Az Erdélyi Méhész Egyesület a földművelésügyi kormány anyagi támogatása mellett a folyó évben házsongárdi méhtelegén május, június, esetleg július hónapban földmives kisgazdák s vasuti pályaudró részére tanfolyamokat szándékozik tartani.

Tájékoztató céljából azonban már most tudni szeretné, hogy körülbelül hányan jelentkeznek a tantolyamra. Cél az, hogy a hallgatók különböző helyekről jöjjenek s azzal a komoly szándékkal, hogy ha visszatérnek, a méhészethez feltétlenül hozzá kezdenek.

Felkéri ezért az egyesület vidéken Jakó tagjait, hogy az egyesület eme szándékát a méhészet iránt érdeklődő földmives kisgazdákkal, vasuti pálya és erdőőrökkel, akik még tanfolyamon nem voltak, közöljék s hívják fel őket, hogy bélyegmentes kérvényüket az Erdélyrészi Méhész Egyesület Elnökségéhez, Kolozsvárra címezve mielőbb küldjék be. A kérvényben a földmives gazdák a községi előljárással igazoltassák, hogy a méhészkedésre alkalmas saját területtel rendelkeznek, továbbá, hogy méhészkednek vagy nem méhészkednek. A tanfolyami hallgatók, mint eddig előreláthatólag két korona napi segélyezésben fognak részesülni s utiköltségük is meg lesz térítve.

— **A pezsgőadó kérdése Kolozsvárott.** Kolozsváron oly terv merült fel a bevétel növelésére, mely a közlekedési szakmát és a bortermelőket igen közelről érdekli. Ez a terv a sör- és pezsgőadó behozatalát sürgeti, amelynek ugyanis jelenleg törvényes akadályja van. Indítványt nyújtottak tehát be Kolozsvár város törvényhatóságához, miután ez az adó sem a közérdek szempontjából, sem szociálpolitikai szempontból kifogás alá nem eshetik, semmi akadályja nincsen annak, hogy a törvény megváltoztatásával a városoknak ez az új adó nem folytán újabb bevételi forrás nyíljon. Annyival is inkább indokolt volna ez, mert az 1899. évi VI. t.-c., amelynek második és harmadik §-ában foglalt rendelkezések az említett adónemek behozatalának jelenleg utját állják, további szakaszaiban kitalálásba helyezik a városok és községek háztartásának gyökeres rendezését, ami tudvalevőleg mindeddig nem következett be. Mindezek alapján javasolja az indítvány, hogy az 1899. évi VI. t.-c. megfelelő módosítása iránt úgy az országgyűlés képviselőházához, mint a m. kir. kormányhoz intézzenek indokolt feliratot és azt támogatás végett az összes törvényhatósági jogú városok közönségének küldjék meg.

Amennyiben az adót valaha életbe léptetnék, úgy a fogyasztást, mint a termelést redukálná az adó bizonyos mértékig, az adó önagységának arányában.

— **A magyar kádárpar helyzete 1913-ban.** Alig akadt Magyarországon iparág, mely annyira megérezte volna a gazdasági válságot, mint a kádárpar. Hogyne, mikor a pénzkriszishoz a természeti erők óriási kártételei járultak még. A hordógyárosok összes jövedelmét majd kizárólag az állami pénzék berendezése szolgáltatja, ami természetesen nem mentette meg a gyárosokat, hogy gyártmányaik árai ne csökkenjenek. És mindenek dacára, mint ezt nekünk írják, a nordófa ára nem csökkent, illetőleg az a csekély árdépresszió nem jöhet számításba. A sör-, szesz és zsirhordók kereslete sem volt oly élénk, mint más esztendőekben és csupán az utóbbiból volt az utolsó hónapokban tekintélyesebb eladás. A máskülönben is nordóexportunk ez idényben

teljesen pangott, csak az erdélyi kádárok szállítottak néhány boroshordót Romániába, ami bizony szintén nem volt sok, mert itt is sokkal kevesebb termelt, mint a múlt évben. Több kádár szüntette be tehát üzemet és várja az idők jobbra fordulását.

— **Erdélyrészi Et-, Baromfi-, Házinyul-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület** van alakulóban Marosvásárhely székhellyel. A következők az egyesület egyes szakosztályai és azok vezetői: Baromfi és méhészeti osztály: Tóthfalusy József ref. lelkész és Szőke Béla dr. miniszteri fogalmazó. Házinyul-osztály: Auffenberg János számtanácsos. Galamb-osztály: Deák Sándor dr. orvos. Vadászeb-osztály: Szemere Bálint m. kir. szőlészeti felügyelő. Luxuseb-osztály: Chwoika Adolf műkertész. Rendőr-kutya-osztály: Oroszlány Endre helyettes rendőrkapitány. Tervezett husvét vagy pünkösdre egy kiállítás rendezése Marosvásárhelyen. Érdeklődőknek szívesen ad bővebb felvilágosítást K. Sasics Feodor titkár. Marosvásárhely, Széchenyitér 11.

— **Kedvezményes áru keltetőgépek.** A földművelésügyi minisztérium az idén ismét felhatalmazást adott a Baromfiteyésztők Országos Egyesületének, hogy 25 Cyphers-keltetőgépet osszon ki kedvezményes áron. A kedvezmény abból áll, hogy a gépek árjegyzéki árának 10%-át a földművelésügyi kormány viseli, 60% pedig az illető kezelőt terheli, amihez még a vasuti és egyéb szállítási költségek járulnak. Megjegyzendő, hogy részletfizetés ez alkalommal nem engedélyezhető s az ár 60%-a vagy előre beküldendő, vagy utánvételezik. Tekintettel arra, hogy a tenyésztési évad már közeledik, felhívjuk a tenyésztők figyelmét erre a kedvezményre azzal, hogy kérvényükkel lehetőleg sürgősen, de legkésőbb folyó évi február hó 20-ig jelentkezzenek a fenti egyesületnél (Cihói-ut 25.).

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

— **A MAGYAR** —
JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —

FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztésse,

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi ténfi adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.

Ágybavizeles
Rögtöni megszüntetési Kort és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. Gg. Pfalzer Nürnberg s. 376 (Bay.)

Algyógyi földmives-iskolát végzett
30 éves, református vallású kis családú, románul is beszélő 7 évi általános jó gyakorlattal bíró férfi február 1.-étől bármikor leendő belépéssel ispáni, vagy kisebb gazdaságot önállóan vezető tisztii **állást keres.**
Cime: 3082
Ferencz Gábor Désfalva
Kisküküllő vármegye.

BESSEMER-TELENYI
védjegy üllő.
Viharálló, rozsdavédő.
legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!
Különösen ajánlható:
Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek vasrácsok, vasajtók mázolására.
Minium-alapozás nem szükséges.
Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa
2767 III **festékgyára**
BUDAPEST, VII. ker.,
Ornagy-utca 4. szám.

Gépészkovácsot keres
báró Bánffy Kazimir úr kissármási gazdasága **május elsejére.**
Ugyanott eladó
tizezer darab 3040
gömbölyü akác **szőlő karó.**
Posta helyben: Kissármás.
Br. Bánffy Kazimir Kissármási
Gazdasága. Balla Lajos intéző.

**A KOLOZSVARI
TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüzetete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302692 korona 10 fillér.

Gazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
Váltóüzlete: Ugyanott.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állit ki bármely külföldi piacra.
Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.
Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Eladó növendék

3035

**ökörtinókat és
ígás-ökröket
keresek megvételre.**

Szives ajánlatokat

(legalább 6 párt kitevő mennyiségről)

Kérek:

„Alföldi“ jeligére

az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatalához

Kolozsvár címen — küldeni.

Olcsón eladó

szép, egyenes fekvésű, bekerített közel 700 □-öl területű üres

HÁZHELY

Kolozsvár város legszebb részében,

mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagy uricsaládi ház, vagy bérpalota építésére kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon (158. szám) is: **A kiadóhivatal.**

3034

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott, mint az alsó-egregyi uradalom zárgondnoka, közhirre teszem, hogy Alsóegregyen az uradalomban 156 drb szőke szőrű mangalica fias koca 283 drb 1 éves süldő, 21 drb felnőtt, 27 drb éves kan, 95 drb nyári malac február 16-án délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Szilágymegye, Alsóegregy, 1914. év január 28.

K. Simó Pál,
zárgondnok.

3048

Nagyobb mennyiségű
préselt őszi
vagy tavaszi

szalmát vásárolok

Ajánlatok a mennyiség, ár és feladó állomás megjelölésével alulirothoz Gernyeszeg (Marostorda vármegye) küldendők. **Pálffy Dezső.**

3084

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

Erzsébet-út
13. szám.

**Eladó birtok
a Mezőségén.**

Szántó	186 hold	1553 □-öl
Kert	1 "	642 "
Rét	54 "	519 "
Legelő	144 "	1140 "
Erdő	4 "	770 "
Földadó alá nem eső terület	2 "	1522 "

Összesen: 364 hold 1346 □-öl

5 szobás lakás, nyárikonyha-sütőház, istálló, szekerszin, csür, tengeri-kasokkal.

Kedvező fizetési feltételek, jutányos ár.

Értekezhetni: **Bedőházy József** körjegyzőnél.
Pusztakamarás, posta helyt, Kolozsmegye.

3050

**Zsákot,
Zsineget,
ponyvát, szőlőkötöző** fonalat vásároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
**FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.**
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
intézet.** Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Alakult 1900-ban. Alakult 1906-ban.
Vezérképviselő: Rolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletflesle-
géből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz,
vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésé-
vel. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készsége-
l szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.603.—	>
Biztosított tagjainak fenntartása óta		
fizetett tűzkarokban	10,740.000.—	>
jégkárakban	5,042.000.—	>
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860,000.000.—	>
jégben 1912. évben	63,000.000.—	>
Életüzlet állománya	15,240.080.—	>
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a		

»GONDVISELÉS» Országos Központi Segélyző Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások-
valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leány-
kiházasi- (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltetnek. Legelőnyo-
-sabb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-
-csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót kész-
-séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-
-utca 20. sz. 2038

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a báró Kemény Anna Pusztakamarás község határán, (Kolozsvármegye) a kissármási vasúti állomástól 4 kilométer, az állami úttól 1 1/2 kilométerre fekvő erdejében található 1500 szál 12-80 cm átmérőjű törzsenkénti felvétel útján 986 m³ hasznofára, 520 m³ tűzfára becsült erdeje tövön, az erdőn, zárt írásbeli ajánlatok útján, folyó évi február hó 26-án délután 2 órakor Pusztakamaráson az uradalom intézőjénél megtartandó versenytárgyaláson el fognak adatni.

Kikiáltási ár 35500 korona.

A 10% bánatpénzzel ellátott és azon nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az eladás tárgyát és a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, tartalmazó ajánlatok február hó 25-ig az uradalmi intézőséghez Pusztakamarásra küldendők, ahol a szerződési feltételek is megtekinthetők, vagy megszerezhetők.

Az erdő becsáron alul eladatni nem fog.

Pusztakamarás, 1914. évi január hó 29-én.

Uradalmi intézőség.

3049

Eladó 20 darab

(60 darabból kiválasztva a vevő által)

tiszta magyar erdélyi fajta számfeletti hasas tehén,

— Gróf Wass Béla-féle mező-
záhi tenyésztéssel származó
anyag, amely tenyésztésre
kiválóan alkalmas.

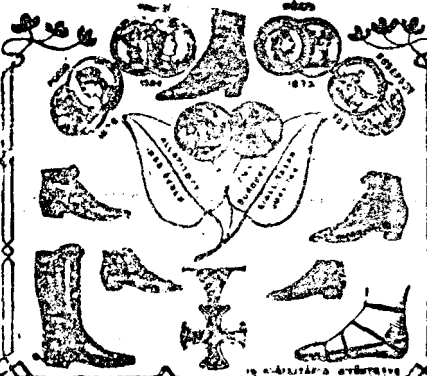
Cím: M.-Köblösi gazdaság Szol-
nok-Doboka megye. Posta: M.-
Derze — Sürgőncím: Páncél-
ceh. Vasut: Válaszút-Bonchida.

3047

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
lyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

2019
Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

Kiadó

Pusztakamarás község
határában

400k. holdas birtok

Kissármás vasuti állomástól
egy félóránnyira. Első osztályu
termő föld. Kitünő fekvés.
Mezőségi gócpont. Kedvező
fizetési feltételek. Teljes bir-
tokfelszerelés átadatik. A bir-
tokkal együtt, vagy külön
ugyanott kiadó egy évente

5000 koronát jövedelmező

szivógáz motoros üzemű, há-
rom kövű, teljesen új beren-
dezésű malom, kiválóan jó
forgalommal, mely még leg-
alább kétszeresére fokozható.

Cím: a kiadóhivatalban. —

3046

FEDEZTETÉSI HIRDETÉS.

William the Fourth. Angliából 1910-
ben importált sárga színű 7 éves angol
telivér mén. Apja: William the Third.
Anyja: Lady Sevington. Nagypapa: St. Si-
mon. Nagyanyja: Alice Morgán. — A
kolozsi m. kir. állami ménesgazdaságban
van felállítva fedezésre. — Fedezési díja
50 kor — Bővebb felvilágosítással szol-
gál a m. kir. állami ménesgazdaság inté-
zősége Kolozspusztá, u. p. Kolozs. : :

3044